

Křížová cesta jako malé poděkování Matce Páně i ženám

(Pobožnost Křížové cesty v chrámu Matky Boží před Týnem v Praze, pátek 5.3.2021 v 15:00)

Použitá literatura:

- Alexandr Flek: *Parabible*, Biblion, 2018
- Václav Havel: *Dopisy Olze*, Atlantis, 1990
- Henri Pourrat: *Kašpar z hor*, Vyšehrad, 1969, přeložil Jan Čep, Václav Čep
- Zdeněk A.Eminger:

http://www.christnet.eu/clanky/6444/neboj_se_ji_obejmout_glosa_o_srpnove_panne_mari_i.url

http://www.christnet.eu/clanky/5734/a_prisly_ke_hrobu_a_staly_pod_krizem.url

- Papež František

<https://www.vaticannews.va/cs/papez/news/2020-01/zena-je-vrcholem-tvorstva-z-ni-plyne-spasa.html>

Úvod: Něco krásného

Úryvek z Parabible:

Ježíš byl právě na návštěvě u Ládi Šímy (toho, co byl kdysi raněn mrtvicí). Uprostřed večeře jednoho z jeho sester na chvíli zmizela v ložnici a vrátila se s flakonem plným Chanelu N5. Zamířila rovnou k Ježíši, ulomila uzávěr a celou lahvičku mu vylila do vlasů. Přítomní byli v šoku: „Co to ta ženská vyvádí? Ten parfém musel stát balík! Mohlo se to raději dát na bohulibé účely!“ A začali ji kritizovat, že se chová jako hysterka.

„Nechte ji být!“ okřikl je Ježíš. „Kdo vám dal právo se do ní navážet?. Udělala pro mě něco krásného, něco mimo vaše chápání. Bohulibé účely tu budou vždycky a můžete je podporovat podle libosti, ale já tu s vámi dlouho nebudu. Ona v tom gestu odhodila všechny zábrany a já tu nádhernou vůni budu cítit až do smrti.“

1. Pilátův soud

Zdeněk A. Eminger

Nedivím se, že si nejnítějnější vztah k Boží Matce Panně Marii najdou lidé probodení bolestí, nespravedlností a utrpením. Nedivím se, že se k židovské dívce Marii upínají lidé tělesně a duševně zbědovaní. Nedivím se, že Královnu nebes a Prostřednici milostí vzývají všichni ti, kteří pro svůj život

potřebují něhu a odvahu ženskosti. Nedivím se už, že mariánská úcta někdy připomíná jakési nové náboženství. Nikdo v dějinách totiž hlouběji neprocítil, co je to bolest ze smrti syna, jenž je bohočlověkem, a co znamená plně se oddat Božímu záměru - udělat si z mladičké ženy Matku vtěleného Slova. Ke komu volat o pomoc než k té, která nosila na srdci Spasitele světa?

2. Ježíš přijímá kříž

Václav Havel – Dopisy Olze

„Především, jako obvykle, jsem Ti zapomněl přát k narozeninám. Vzpomněl jsem si na to pár minut poté, co jsem odevzdal svůj minulý dopis. Promiň! V tomhle zapomínání už asi lepší nebudu. Přeji Ti tedy dodatečně!“ (21.7.1979)

„Tvá rada, abych jedl hodně sýrů, vyloudila na mé tváři něžný úsměv.“ (15.11.1980)

3. První pád

Zdeněk A. Eminger

Kvalita osobního vztahu k Marii se podle mého mínění odráží ve vztahu k ženě, k matce, k ženskému prvku v nás i k ženskému archetypu jako takovému. Mariin život a úkol, který na sebe svým fiat vzala, je mnohem víc než vyprávěním o Popelce.

Mariin a Ježíšův vzájemný život a provázání však ukazují, že tělesnost není třeba umrtvovat askezí, aby si člověk mohl zase připadat jako člověk, a že nad nemocným a slabým tělem obvykle pokulhává ještě nemocnější a slabší duše.

4. Ježíš potkává svou matku

Zdeněk A. Eminger

Mariin životní příběh ukazuje na důstojnost každé lidské osoby a nenahraditelnost každého jednoho lidského života, který je determinován podivuhodným, vpravdě zázračným propojením duše, ducha a těla. Bůh skrze Marii včlenil do věčného plánu spásy nikoliv bohyni, erotický nebo intelektuální idol, nýbrž ženu, která „to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom“ (Lukáš 2:19) a žila život, který je v jeho pokoře a smysluplnosti následováníhodný. Ani Ježíš, za nímž jdou prostí židovští muži a který koná zázraky a učí v synagogách, nepůsobí jako prvotřídní vzdělanec, jenž má potřebu být oslavován a který umí a chce odpovědět na všechno. V tom, co nám o něm říkají evangelia a další novozákonní spisy, se ukazuje daleko víc jako prorok budoucího času, jehož slova dojdou naplnění v tom člověku,

jenž v sobě najde pravdu o sobě samém – a uvěří a za svoji víru bude ochotný položit svůj život. Maria není jiná. Nepřipomíná ženy z řecké nebo římské aristokracie. Uprostřed svého národa, země a kraje je jedna z mnohých. Přesto za ní podle tradice od okamžiku Ježíšovy smrti přicházejí lidé, a ti, kteří se o Kristu dozvědí později, mají bytostné nutkání zjistit, kdo že to je či byla matka Pána, který jim ve vteřině obrácení proměnil život naruby.

5. Šimon z Kyrény

Zdeněk A. Eminger

Každý máme svou Marii, Marii poutních kapliček, božích muk, katedrál, Marii svých tužeb, představ a snů. Když jsem nedávno šel křížovou cestou v malém italském městečku, které se mi stalo druhým domovem, žasl jsem nad genialitou tvůrce, jenž z tváře Kristovy a jeho matky učinil pro diváka drama. Tady už nemůžeš uhnout pohledem a dělat, že se tě to netýká. Pozvání k účasti na posledních okamžicích Spasitele je tak silné, že tě i při namáhavé cestě dokonale vytrhuje z pojetí reálného času a prostoru. Začínám chápat, jak moc se probodeného srdce člověka dotýká třeba i jen prostá skica Marie, kterou většina diváků přejde jako nepovedený pokus o umění nebo kýč.

6. Veronika

Henri Pourrat: Kašpar z hor (úryvek, I. díl, str. 112)

Otec nelitoval peněz na výbavu: bylo prostěradel, košil, šerkových šatů, že by to mohlo vystačit na sto let., i kdyby se byla převlékala třikrát denně. Mělo to většinou všechno zůstat složeno ve skříních na věčné časy, ale lidé v tom viděli známku dobrého domu.

Anna Marie ráda skládala všechno to plátno – plátno je ona část domácího zboží, kterou mají ženy nejraději – na okamžik ji to povyrazilo. A bylo třeba se tomu věnovat, po celý den šít, obrubovat a lemovat.

Cvrček cvrkal v sazích u krbu. Za deštivých dnů, kdy stékaly po okenních tabulkách veliké kapky, pracovala Anna Marie se služkami a plátno jim padalo ve velkých bílých záhybech s kolen až na dlaždice. Jeho vůně se mísila s vůní rezného chleba...

7. Ježíš padá pod křížem po druhé

Zdeněk A. Eminger

Mariánská úcta nakonec nejvíc vypovídá o mém vztahu k ženě, k matce, k tělu (tělo je pro Pána a Pán pro tělo: 1 K 6:12nn), k oddanosti, k pokoře a životě modlitby. Moje mariánská spiritualita je tichá, introvertní, civilní, liturgicky téměř minimalistická.

8. Ježíš potkává Jeruzalémské ženy

Zdeněk A. Eminger

Nemyslím si, že by homilie výsostně náležela mužskému stavu duchovních. Když jsem měl kdysi přednášku pro společenství evangelických farářek, znovu jsem si uvědomil, jak občerstvující může být a je hloubka jejich myšlení a že tenhle svět teologické a filosofické rozvahy tu žalostně chybí. Kdybych mohl, vždy bych – než se věci dají do pohybu – zval ke kázání ženy humanitního vzdělání, které svým dílem vstoupily do dialogu s církví i se společností. Nevěřím na výsostné a nadhvězdné mužské poznání. Nedělám si iluze ani o sobě samém, ani o mužích, ani o ženách, ale jedno vím, že z duchovního života a intelektuální rozpravy žen by nakonec měli užitek všichni, ti vevnitř, ti venku i ti, kteří teprve přijdou. Vnitřním limitem je mi vztah, v němž bych si nikdy nedovolil říct ženě, že něco nesmí jen proto, že je žena a že výklad biblického slova to kategoricky a jednou provždy potvrzuje.

9. Ježíšův třetí pád

Zdeněk A. Eminger

Po revoluci se z některých kostelů staly nedobytné pevnosti; a nesejde příliš na tom, z jaké strany se na věc díváte. Nechtěl bych být zavřený uvnitř, ani ztracený venku. Buď jak buď, na nejkrásnějším místě na světě, které znám, mohu sice najít poklady ztracených říší anebo prožít formující chvíle svého života, ale *eucharistii* jen tak, samu jsoucí v krajině, nenajdu. Služebníci a služebnice lidské vyzrálosti a božího obrazu a zpodobování jsou moc potřební. Ztratila se také samozřejmost, s jakou byl chrám chápán jako opravdový a dočasný dům života, živý, přístupný, svobodný prostor plný lidských hlasů, gest, pohybů a vůní. Ztratily se ženy, které by s naprostou samozřejmostí pomáhaly sloužit u oltáře, vedly, vyučovaly, zvěstovaly a nepřipadaly si leckdy jako v muzeu voskových figurín a zlacených ornátů. Ztratila se příčinná souvislost mezi tím, co se odehrává uvnitř a co se žije venku.

10. Ježíš zbaven šatů

Papež František

Obrození lidstva začíná od ženy. Ženy jsou pramenem života. A přece jsou neustále uráženy, bity, znásilňovány, nuceny k prostituci a k ničení života, který nosí v lůně. Každé násilí způsobené ženě je profanací Boha, který se narodil z ženy. Z ženského těla vzešla lidstvu spása. Z toho, jak nakládáme se ženským tělem, je zřejmá úroveň našeho lidství. Kolikrát jen bývá ženské tělo obětováno na profánních oltářích reklamy, zisku, pornografie a vykořisťováno jako užitková plocha. Je třeba je vysvobodit z konzumismu, respektovat a ctít. Je nejušlechtlejším tělem světa, jež počalo a přivedlo na svět Lásku, která nás spasila! Ponižováno je dnes také mateřství, protože jediný zajímavý růst je ten ekonomický. Jsou matky, jež riskují neschůdnou cestu v zoufalé snaze dát plodu svého lůna lepší budoucnost a jsou pokládány za přebytečná čísla lidmi, kteří mají plná břicha věcí, ale prázdná srdce bez lásky.

11. Ježíš přibíjen na kříž

Papež František

V Bohu bude naše lidství navždy a Maria bude navždy Matkou Boží. Je ženou a matkou. To je podstatné. Z ní – ženy - plyne spása, a není spásy bez ženy. V ní se Bůh spojil s námi, a chceme-li se sjednotit s Ním, jděme stejnou cestou: skrze Marii, ženu a matku. Chceme-li lidstvím protkat osnovu svých dnů, musíme opět začít od ženy.

12. Ježíš na kříži umírá

Papež František

Všechno si brala k srdci a ve svém srdci to dávala na místo, i protivenství. Ve svém srdci uspořádala s láskou každou věc a všechno svěřovala Bohu. Dává nám na srozuměnou, že uchovávání v srdci nebylo pro Marii občasným pěkným gestem, nýbrž jejím zvykem. Ženě je vlastní, že si život bere k srdci. Žena ukazuje, že smyslem života není další a další produkce věcí, nýbrž uchovávání toho, co je. Pouze ten, kdo se dívá srdcem, vidí dobře, protože umí „vidět dovnitř“, tedy člověka přes jeho chyby, bratra za jeho křehkostmi, naději v těžkostech; vidí Boha ve všem.

13. Ježíš položen do klína své matky

Papež František

Ptejme se i my: „Umím se na lidi dívat srdcem? Mám na srdci lidi, se kterými žiji? Anebo jim ubližuji řečmi?“ A zejména: „Je ve středu mého srdce Pán? Anebo jiné hodnoty, zájmy, kariéra, bohatství a moc?“ Jedině, budeme-li mít život na *srdci*, dokážeme si jej hledět a překonat lhostejnost, která na nás doléhá. Prosme o milost žít a brát si druhé k srdci a opatrovat druhé. A chceme-li lepší svět, který bude domovem míru a nikoli nádvořím války, mějme na srdci důstojnost každé ženy. Ze ženy se narodil Kníže pokoje. Žena je dárkyně a prostřednicí pokoje a má se plně podílet na rozhodovacích procesech. Neboť, až budou moci ženy rozdávat svoje dary, bude svět jednotnější a pokojnější. Vymoženost pro ženu je proto vymoženost pro celé lidstvo.

14. Ježíšovo tělo položeno do hrobu

Papež František

Hned po svém narození se Ježíš zračí v očích ženy, ve tváři svojí matky. Od ní se mu dostalo prvního pohlázení a s ní si vyměnil první úsměv. S ní zahájil revoluci něhy. Církev, hledící na Dítě Ježíše, je povolána v ní pokračovat. I ona je totiž jako Maria ženou a matkou.